

УДК 378. 147(045)

DOI 10.18372/2786-5495.1.17794

Пуляк Ольга

кандидат педагогічних наук, доцент,

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка,

м. Кропивницький, Україна

olapuliak@gmail.com

Мироненко Наталя

кандидат педагогічних наук, доцент,

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка,

м. Кропивницький, Україна

mirotenko2802@ukr.net

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ СУГЕСТИВНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

***Анотація.** Статтю присвячено можливостям та перспективам використання сугестивної технології навчання в умовах дистанційного навчання. Зважаючи на обставини, які змушують студентів та студенток в Україні здійснювати освітню діяльність переважно на дистанційній формі навчання, спостерігаються втрати інтересу та мотивації до навчання, і як результат, втрати якості освіти. Тому педагоги знаходять та використовують такі технології навчання, які можуть активізувати творчо-інтелектуальну сферу діяльності студентів й підвищити позитивну мотивацію до освітньої діяльності. У якості такої технології авторками запропоновано сугестивну технологію, яка відрізняється від інших тим, що впровадження її в освітній процес навчання здійснюється на основі емоційного навіювання, що приводить до надзапам'ятовування. Авторками зроблено висновок, що впровадження сугестивного навчання в освітній процес активує творчо-інтелектуальну сферу студентів, покращує працездатність та знижує втомлюваність, створює позитивний емоційний мікроклімат і робить*

освітній процес більш продуктивним.

Ключові слова: *сугестивна технологія, мотивація, дистанційне навчання.*

Annotation. *An article on the possibilities and prospects of using suggestive learning technology in the conditions of distance learning. Taking into account the circumstances that force male and female students in Ukraine to carry out educational activities mainly in the distance form of education, there is a loss of interest and motivation to study, and as a result, a loss of the quality of education. Therefore, teachers find and use such learning technologies that can activate the creative and intellectual sphere of activity of students and increase positive motivation for educational activities. As such technology, the authors proposed a suggestive technology, which differs from others in that its introduction into the educational learning process is carried out on the basis of emotional suggestion, which leads to over-memorization. The authors concluded that the introduction of suggestive learning into the educational process activates the creative and intellectual sphere of students, improves work efficiency and reduces fatigue, creates a positive emotional microclimate and makes the educational process more productive.*

Key words: *suggestive technology, motivation, distance learning.*

Актуальність теми. В сучасних реаліях в Україні, коли освітня діяльність здійснюється повністю або частково у дистанційній формі навчання, значно знижується мотивація студентів до навчання, що відповідно, призводить до втрат у освіті.

Тому, перед викладачами закладів вищої освіти стоїть завдання організувати освітній процес таким чином, щоб зацікавити студентів до виконання завдань і підвищити їх мотивацію до освітньої діяльності. Сприяти виконанню даного завдання може запровадження в освітній процес технологій навчання, які не будуть вимагати заучування теоретичної інформації, але зможуть активізувати інтелектуальну та креативну сфери діяльності, зацікавити студентів у виконанні завдань.

Однією з технологій, які на нашу думку ефективні в сучасних умовах, є сугестивне навчання. Сугестивну технологію досить активно досліджують різні науки, зокрема психологія, соціологія, психолінгвістика, медицина, педагогіка тощо. У межах нашої теми дослідження цікавими вважаються саме педагогічні підходи. Питання впровадження сугестивної технології в освітній процес зі студентами в умовах дистанційного навчання наразі потребує більш ретельного дослідження, тому актуальним є вивчення теоретичних та практичних аспектів використання даної технології для студентів.

Мета статті – накреслити перспективи використання сугестивної технології в умовах дистанційного навчання.

Результати дослідження. Одним із засновників теорії психічного впливу та сугестивної технології вважається Г. Лебон, французький психолог, філософ і соціолог [3]. В навчальному процесі сугестивні технології були апробовані та запроваджені болгарськими ученим, лікарем-психотерапевтом Г. Лозановим, який у 1966 році створив науково-дослідний інститут сугестопедії. Вчені цього закладу дійшли висновку, що сугестопедія не лише новий метод навчання, а й нова дидактично-психологічна технологія, яка створює сприятливі передумови організації мовленнєвої комунікації й допомагає розкрити потенційні можливості того, хто навчається в контексті запам'ятовування значних обсягів інформації [1].

Сугестивна технологія – це навчання на основі емоційного навіювання у стані пильнування, що приводить до надзапам'ятовування. На думку С. Пальчевського використання сугестивних засобів, таких, як авторитет, інфантильність, двоплановість, ритм, інтонація, концертна псевдоактивність допомагає підвищити працездатність, знизити втому та подолати психологічні бар'єри при спілкуванні викладача і студента [2]. А контроль й оцінювання сугестопедичної освітньої діяльності, як правило, відбувається не у формі іспитів чи контрольних робіт, а у вигляді елементів навчальної програми, які розділяються за ступенем складності, для того, що здобувачі освіти могли побачити власні успіхи, не акцентуючи своєї уваги на помилках. При цьому

корекція неправильно засвоєного проводиться не шляхом виявлення помилки, як ствердження правильної відповіді. Головна відмінність сугестивного методу полягає в тому, що від студентів не вимагається активної участі, вони мають лише зосередити свою увагу на абстрактних предметах при прослуховуванні навчальної інформації, і в результаті нові знання засвоюються непомітно практично без їх участі [2].

Зрозуміло, що реалізація даної технології передбачає створення особливих психолого-педагогічних умов здійснення освітньої діяльності, висуваючи певні вимоги до його учасників.

Сугестивна технологія є засобом психологічного впливу на окрему особистість і колектив. Відповідно у цих технологіях широко використовується метод релаксації, що відрізняється доступністю й простотою.

Впровадження сугестивної технології в практику передбачає виконання такого алгоритму:

- підготовчий етап;
- опанування навчальним матеріалом;
- активне відтворення засвоєних знань.

Таким чином, на початку заняття, використовуючи переконання й навіювання студентів формується відчуття необхідності управляти власною психікою.

Наступний етап активності студента зосереджений на підтримці певного рівня аутогенного занурення, що є оптимальним для продуктивного засвоєння інформації.

Завершальна частина психосаморегуляції спрямована на активне сприйняття й засвоєння освітньої інформації й формування готовності до відтворення за умов комунікації. Заняття мають бути спрямовані на усвідомлення мети, її постановку й формування готовності до її досягнення.

У разі застосування *сугестивного навчання* розкриваються можливості ефективного формування позитивної мотивації, поліпшується настрій, самопочуття, підвищується працездатність, знімається втома, підвищується

захищеність від перенапруги, повніше використовуються потенційні резервні можливості організму.

Реалізація цієї технології вимагає значну якісну професійну підготовку педагога. Потрібно уміти навіювати та навчити прийомів самонавіювання студентів, а це можливо при правильному використанні інтонації, жестів, міміки, ходи, манері говорити.

Також велике значення має форма викладання, уміння педагога добирати методи та прийоми навчання, поєднувати аудіо інформацію та відео ряд.

Отже, якщо говорити про підвищення мотиваційної складової освітнього процесу у студентів, то саме за рахунок застосування сугестивної технології можна досягти значних результатів.

Важливо згадати про оцінювання навчальних досягнень при впровадженні сугестивних технологій в освітню діяльність. Тут значне місце віддається похвалі, нагородам (варіанти можуть бути різноманітними). Рекомендовано використовувати при сугестивному навчанні саме формувальне оцінювання, яке дещо відрізняється від звичного нам підсумкового оцінювання.

Формувальне оцінювання допомагає виявити свої сильні та слабкі сторони як педагогу, так і студентам; звернути увагу на ті навички, що потребують удосконалення.

Мета формувального оцінювання – не тільки підсумувати результати виконання завдань в балах, але і знайти спосіб покращити ефективність проведення занять.

Формувальне оцінювання слід розпочинати із самооцінювання педагога що, фактично, SWOT-аналіз педагогічної практики, здібностей, практичних навичок викладача. Це дозволяє розібратися, яких саме знань чи умінь не достатньо та на які свої сильні сторони можна опиратись, розробляючи критерії формувального оцінювання для студентів. Оцінка ставиться не за кінцевий результат, а за ту роботу, яка здійснювалась продовж семестру.

Висновки. Таким чином, під час дистанційного навчання використання сугестивної технології є одним із методів здійснення освітнього процесу, яке

має значний потенціал і спроможності щодо отримання позитивного результату та підвищення якості освіти. Ця технологія вимагає від викладача відповідального, творчого та креативного підходу й ретельної підготовки до занять.

Впровадження сугестивного навчання в освітній процес, зокрема активізує творчо-інтелектуальну сферу студентів, підвищує працездатність та знижує втому від роботи, створює позитивний емоційний мікроклімат, робить освітній процес більш продуктивним.

Список використаних джерел

1. Желуденко М.О., Болотна Т.М. Сугестивні технології в навчально-виховному процесі. *Вісник національного авіаційного університету. Збірник наукових праць: педагогіка, психологія.* 2015. № 6. URL: <https://jrn1.nau.edu.ua/index.php/VisnikPP/article/view/10197> doi.org/10.18372/2411-264X.6.10197 (дата звернення: 15.05.2023).

2. Мироненко Н., Пуляк О. Сугестивна технологія як засіб мотивації студентів до освітньої діяльності в умовах дистанційного навчання. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки.* Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2023. Випуск 208. С 187-192. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2023-1-208-187-192> (дата звернення: 15.05.2023).

3. Твердохдіб О., Гайович Г. Сугестія та її прояви в сучасному інформаційному просторі держави. *Науковий вісник: Державне управління.* 2022. № 1(11) С. 222-239. [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1\(11\)-222-239](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1(11)-222-239). URL: <https://nvdu.undicz.org.ua/index.php/nvdu/article/view/225> (дата звернення: 15.05.2023).

4. Цвид-Гром О.П., Рейда О.А., Івлева К.С. Сугестопедія в рамках гуманізації освітнього процесу у вищій школі. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. праць. 2019. Вип. 64. Т. 2. С. 52-55. doi.org/10.32840/1992-5786.2019.64-2.9. URL: http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2019/64/part_2/11.pdf (дата звернення: 15.05.2023).